

Vervoerconcessie voor het hogesnelheidsnet

Inhoudsopgave

HET BESLUIT TOT VERLENING VAN DE CONCESSIE	4
HOOFDSTUK I: DEFINITIES	4
Artikel 1: Definities	4
HOOFDSTUK II: DUUR VAN DE CONCESSIE	5
Artikel 2: Inwerkingtreding en duur van de concessie	5
HOOFDSTUK III: CAPACITEIT	5
Artikel 3: Capaciteitsrechten	5
HOOFDSTUK IV: BEDIENINGSPATROON EN KWALITEIT	5
Artikel 4: Uitvoering HSL-Zuid diensten	5
Artikel 5: Tarieven en vervoerbewijzen	6
Artikel 6: Kwaliteit van het dienstenaanbod.....	7
Artikel 7: Prestatiemeting	9
Artikel 8: Advies LOCOV	10
Artikel 9: Ingroeiperiode.....	10
HOOFDSTUK V: INTERNATIONALE SAMENWERKING.....	10
Artikel 10: Samenwerking met NMBS en SNCF	10
HOOFDSTUK VI: WIJZIGINGSPROCEDURE.....	10
Artikel 11: Wijziging wet- en regelgeving	10
Artikel 12: Wijzigingsprocedure.....	11
HOOFDSTUK VII: VERVAL OF INTREKKING VAN DE CONCESSIE	12
Artikel 13: Verval van rechtswege	12
Artikel 14: Verzoek tot intrekking door HSA Beheer	13
Artikel 15: Intrekking door de minister	14
HOOFDSTUK VIII: CONTINUÏTEITSREGELING	14
Artikel 16: Afloop concessieperiode	14
Artikel 17: Verlaten infrastructuur.....	15
Artikel 18: Overname rollend materieel en overige bedrijfsmiddelen	15
HOOFDSTUK IX: INFORMATIEVERSTREKKING.....	17
Artikel 19: Informatie	17
HOOFDSTUK X: OVERIGE BEPALINGEN.....	17
Artikel 20: Doel HSA Beheer	17
Artikel 21: Verzekeringen.....	17
Artikel 22: Bijlagen.....	17
Artikel 23: Indexering.....	17
Artikel 24: Bekendmaking	18

ONDERTEKENING

BIJLAGE: Reistijden

DE MINISTER VAN VERKEER EN WATERSTAAT,

Overwegende dat de STAAT DER NEDERLANDEN en de naamloze vennootschap HSA BEHEER N.V. op 5 december 2001 een concessieovereenkomst hebben gesloten inzake de optimale ontwikkeling en exploitatie van het hogesnelheidsvervoer over de HSL-Zuid Infrastructuur, waarbij de Staat zorg draagt voor de beschikbaarstelling van de infrastructuur en HSA Beheer zorg draagt voor de aanbidding van vervoersdiensten over de HSL-Zuid;

Overwegende dat in artikel 34, eerste lid, van de concessieovereenkomst is bepaald: “Zodra daartoe, ingevolge het wetsvoorstel voor de nieuwe Spoorwegwet (kamerstukken II 1999/2000, 27 482) en het wetsvoorstel voor de Concessiewet personenvervoer per trein (Kamerstukken II 1999/2000, 27 216) de wettelijke grondslag is geschapen, zal de Minister van Verkeer en Waterstaat aan HSA Beheer overeenkomstig deze overeenkomst een concessie verlenen terzake van het vervoer van personen per trein over de HSL-Zuid Infrastructuur, welke concessie, mits qua condities gelijk aan deze Overeenkomst, HSA Beheer alsdan zonder voorbehoud zal aanvaarden.”;

Overwegende dat deze wettelijke grondslag met ingang van 1 januari 2005 is geschapen;

Gelet op de artikelen 20, eerste lid, 43c, tweede lid en 64, eerste lid, van de Wet personenvervoer 2000;

Gehoord het Landelijk Overleg Consumentenbelangen Openbaar Vervoer (advies van 26 mei 2009) en ProRail (advies van 27 mei 2009);

Overwegende dat HSA Beheer N.V. deze concessie heeft aanvaard;

BESLUIT:

Aan HSA Beheer N.V., statutair gevestigd te Rotterdam en ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Utrecht onder nummer 30177207, de volgende concessie te verlenen:

HOOFDSTUK I: DEFINITIES

Artikel 1: Definities

In deze concessie wordt verstaan onder:

- a. aanvangsdatum: 1 juli 2009;
- b. bedieningspatroon: het in artikel 4.2 bedoelde bedieningspatroon;
- c. beheerder: de instantie(s) of onderneming(en) die door de Minister belast word(t)(en) met onder meer de aanleg en het onderhoud van, en het toewijzen van capaciteitsrechten op de HSL-Zuid infrastructuur overeenkomstig artikel 2 sub h richtlijn 2001/14/EG. Voorts int de beheerder de gebruiksvergoeding;
- d. binnenlands vervoer: een dienst tussen twee in Nederland gelegen stations waarbij het station van vertrek en eindbestemming van de reiziger in Nederland zijn gelegen;
- e. binnenlandse trein: een trein die uitsluitend op Nederlands grondgebied rijdt;
- f. capaciteitsrecht: het recht voor een bepaalde periode voor bepaalde spoorweginfrastructuur gevraagde treinpaden te plannen conform artikel 2 sub (g) van Richtlijn 2001/14/EG;
- g. diensten: treindiensten ten behoeve van openbaar vervoer van reizigers die door HSA Beheer worden uitgevoerd op de HSL-Zuid infrastructuur;
- h. dienstregelingsjaar: door de beheerder vastgestelde periode van ongeveer een jaar waarvoor de dienstregeling geldig is;
- i. gebruiksvergoeding: de vergoeding voor het gebruik van de HSL-Zuid infrastructuur, ingevolge de heffingsbeginselen van Richtlijn 2001/14/EG;
- j. hogesnelheidsinfrastructuur: de hogesnelheids-spoorweginfrastructuur (i) tussen Amsterdam en Rotterdam en (ii) tussen Rotterdam en de Nederlands-Belgische grens en de aansluitingen daarvan op de conventionele spoorweginfrastructuur (Railsystemen).
- k. HSA Beheer: de naamloze vennootschap H.S.A. Beheer N.V.;
- l. HSL-Zuid diensten: de diensten die HSA Beheer uit hoofde van deze concessie gerechtigd en verplicht is uit te voeren;
- m. HSL-Zuid infrastructuur: de stations, de emplacementen, de conventionele spoorweginfrastructuur en de hogesnelheidsinfrastructuur gelegen tussen Amsterdam Centraal – via Schiphol, Rotterdam Centraal, Breda – en de Nederlands-Belgische grens, met inbegrip van het traject van Den Haag Centraal naar Rotterdam Centraal;
- n. HSL-Zuid stations: Amsterdam Centraal, Amsterdam Zuid, Schiphol, Rotterdam Centraal, Breda Centraal en Den Haag Centraal;
- o. ingroeiperiode: de in artikel 9 bedoelde ingroeiperiode;
- p. internationaal vervoer: openbaar grensoverschrijdend reizigersvervoer in internationale treinen;
- q. internationale treinen: grensoverschrijdende treinen;
- r. LOCOV: Landelijk Overleg Consumentenbelangen Openbaar Vervoer;
- s. minister: Minister van Verkeer en Waterstaat;
- t. opvolgende concessiehouder: de spoorwegonderneming die na de geldigheid van deze concessie treindiensten zal gaan uitvoeren;
- u. specifieke wijziging: een in artikel 11.2 bedoelde wijziging;
- v. spoorweginfrastructuur: spoorwegen (weg bestemd voor verkeer over spoorstaven of geleiderails) en daarbij behorende spoorweginfrastructuur zoals bepaald in bijlage 1 onderdeel A van Verordening 2598/70/EG;

- w. ticket: het vervoerbewijs (vergelijk artikel 8:87 BW);
- x. ticketprijs: de ritprijs die de reiziger betaalt voor een vervoersdienst over de HSL-Zuid infrastructuur;
- y. treinpad: de infrastructuurcapaciteit die nodig is om een trein in een bepaald tijdvak met een bepaalde snelheid tussen twee plaatsen te laten rijden;
- z. wet: Wet personenvervoer 2000.

HOOFDSTUK II: DUUR VAN DE CONCESSIE

Artikel 2: Inwerkingtreding en duur van de concessie

- 2.1 De concessie treedt in werking op de aanvangsdatum.
- 2.2 De concessie vervalt vijftien jaren na de aanvangsdatum.

HOOFDSTUK III: CAPACITEIT

Artikel 3: Capaciteitsrechten

- 3.1 HSA Beheer zal aanvaarden dat de beheerder bij de jaarlijkse toewijzing van capaciteitsrechten rekening houdt met de vaststelling van internationale treintrajecten op de voet van artikel 4 van bijlage III bij richtlijn 2001/14/EG.
- 3.2 HSA Beheer zal zich inspannen om, tezamen met de beheerder en overige spoorwegondernemingen, een effectief performance regime tot stand te brengen met het doel punctualiteit en betrouwbaarheid van treindiensten te verbeteren.

HOOFDSTUK IV: BEDIENINGSPATROON EN KWALITEIT

Artikel 4: Uitvoering HSL-Zuid diensten

- 4.1 De rechten en verplichtingen van HSA Beheer ter zake van de uitvoering van de HSL-Zuid diensten vangen aan op de aanvangsdatum en gelden voor de duur van de concessieperiode, tenzij in deze concessie uitdrukkelijk anders is bepaald.
- 4.2 HSA Beheer zal de in onderstaand bedieningspatroon beschreven HSL-Zuid diensten uitvoeren met inachtneming van de reistijden vermeld in bijlage 1:
  - a. ten aanzien van internationale treinen:
    - i. een dienst Amsterdam-Brussel: 26 treinen per richting, per dag, welke zullen stoppen op de stations Schiphol Rotterdam Centraal en Antwerpen, en waarvan tien treinen per richting per dag als eindbestemming, respectievelijk vertrekpunt, Parijs zullen hebben;

- ii. een dienst Den Haag-Rotterdam-Breda-Brecht-Antwerpen Centraal-Mechelen-Brussel Centraal-Brussel Zuid: acht treinen per richting, per dag;
- b. ten aanzien van binnenlandse treinen:
  - i. een dienst Amsterdam-Schiphol-Rotterdam: twee treinen per richting, per uur, met een minimum van 32 treinen per dag;
  - ii. een dienst Amsterdam-Schiphol-Rotterdam-Breda: twee treinen per richting, per uur, met een minimum van 32 treinen per dag.
- 4.3 HSA Beheer heeft de verplichting al het redelijke te doen om aansluitend op de ingroeiperiode zestien treinen per dag per richting tussen Amsterdam en Parijs te realiseren.
- 4.4 Op zaterdagen en zondagen, alsmede op algemeen erkende feestdagen ingevolge de Algemene Termijnenwet, kan een van het vorige lid afwijkend bedieningspatroon gelden.
- 4.5 HSA Beheer kan in een later stadium diensten starten vanaf Amsterdam Zuid. Dit zal HSA Beheer te zijner tijd, naar eigen inzicht, in overleg met haar internationale partners en de beheerder in de beschikbare ruimte inplannen.
- 4.6 De stations bedoeld in artikel 25, derde lid van de wet zijn de HSL-Zuid stations.
- 4.7 HSA Beheer stelt één keer per jaar de dienstregeling voor het komend dienstregelingsjaar vast en zendt deze tenminste twee maanden voor de ingangsdatum aan de minister. Het is HSA Beheer toegestaan de dienstregeling tussentijds te wijzigen. Structurele wijzigingen van de dienstregeling door HSA Beheer worden tijdig vooraf meegedeeld aan de minister. HSA Beheer informeert de reizigers op adequate wijze via de daartoe geëigende informatiekkanalen over de dienstregeling, de ingangsdatum ervan en eventuele tussentijdse wijzigingen van de dienstregeling.

Artikel 5: Tarieven en vervoerbewijzen

- 5.1 HSA Beheer verkoopt aan iedere reiziger die dat wenst een ticket economy class en vervoert iedere reiziger met een geldig ticket in de trein van diens keuze, voor zover dit redelijkerwijs mogelijk is binnen de grenzen van veiligheid en treincapaciteit.
- 5.2 Aan HSA Beheer zijn geen tariefsrestricties opgelegd. Wel zullen de ticketprijzen in de economy class tijdens daluren concurrerend zijn met die voor een zitplaats in de conventionele treindienst, met inachtneming van de hogere kwaliteit van de HSL-Zuid diensten. Met ingang van het vijfde jaar vanaf de Aanvangsdatum zullen de jaarlijkse prijsstijgingen voor tickets voor binnenlands vervoer per herkomst/bestemming-relatie niet hoger zijn dan de stijging van de consumenten prijs index voor de gezinsconsumptie van het jaar plus twee procent.

- 5.3 HSA Beheer maakt de vervoervoorwaarden waartegen zij het vervoer verricht alsmede de modellen van vervoerbewijzen die zij uitgeeft op adequate wijze openbaar via de daartoe geëigende informatiekkanalen.
- 5.4 a. HSA Beheer streeft naar de totstandkoming van een stelsel van kaartintegratie met NS – op voor beide partijen redelijke voorwaarden (prijzen en stelsels van kostenverrekening en afdrachten daaronder begrepen) –, dat tenminste omvat:
- verkoop van geïntegreerde vervoersbewijzen die de reiziger aanspraak geven op vervoersdiensten van zowel NS als HSA Beheer;
  - gekoppelde distributie van vervoersbewijzen, al dan niet geïntegreerd;
  - gekoppelde informatiesystemen.
- b. Zolang HSA Beheer een dergelijk stelsel van kaartintegratie niet kan overeenkomen met NS verkoopt en distribueert HSA Beheer vervoersbewijzen die aanspraak geven op vervoersdiensten te leveren door NS, een en ander tegen redelijke voorwaarden (prijzen en afdrachten daaronder begrepen). HSA Beheer bepaalt in onderling overleg met NS voor welke stations deze verplichting voor NS en voor welke stations deze verplichting voor HSA Beheer zal gelden.
- c. De onder a en b opgenomen voorschriften hebben uitsluitend betrekking op ad hoc vervoersbewijzen waarvan de integratie, de verkoop en de distributie over en weer kunnen worden gezien als faciliteiten zonder welke HSA Beheer niet kan komen tot een verantwoorde en aan commerciële en operationele eisen beantwoorde exploitatie van het onderhavige vervoer – rekening houdende met de specifieke kenmerken daarvan. Daartoe worden onder de marktomstandigheden bij inwerkingtreding van deze concessie de loketverkoop van vervoersbewijzen voor enkele reizen en retourreizen gerekend.
- 5.5 Indien en zodra een chipcard landelijk is ingevoerd in het openbaar vervoer, zal deze chipcard worden gebruikt in de verkoop- en distributieprocessen van HSA Beheer. HSA Beheer zal maatregelen treffen om reizigers vanuit het buitenland te faciliteren.

Artikel 6: Kwaliteit van het dienstenaanbod

- 6.1 Het dienstenaanbod van HSA Beheer dient van een goede kwaliteit te zijn. Voorts accepteert HSA Beheer onderstaande kwaliteitsnormen. Voor zover dat slechts kan worden gerealiseerd in samenwerking met en/of de goedkeuring van de Belgische of de Franse autoriteiten, NMBS of SNCF, zijn de onderstaande kwaliteitsnormen onderworpen aan de vereiste samenwerking met en/of met de goedkeuring van, deze partijen. Voorts kan het behalen van onderstaande kwaliteitsnormen op de gebieden punctualiteit en klanttevredenheid mede afhankelijk zijn van de kwaliteit van de HSL-Zuid Stations op de volgende punten:

- i. openbare ruimten, inclusief voorzieningen, en
  - ii. uitstraling van de stations.
- 6.2 HSA Beheer zal ernaar streven een zitplaats te bieden aan vrijwel al haar reizigers.
- Door middel van zitplaatsreservering zullen alle internationale reizigers en binnenlandse business class reizigers verzekerd zijn van een zitplaats.
  - Economy class reizigers die gebruik maken van binnenlandse treinen behoeven geen zitplaats te reserveren. In plaats daarvan zullen deze reizigers de mogelijkheid hebben optimaal gebruik te maken van het “turn up and go”-principe. Zij kunnen iedere trein nemen waarvoor zij een geldig ticket bezitten (de toegang van binnenlandse reizigers tot internationale treinen is onderworpen aan de uitkomst van de onderhandelingen tussen HSA Beheer en NMBS en SNCF). De kans dat deze economy class reizigers een zitplaats hebben dient tenminste 98% procent te zijn, zelfs in de drukst bezette trein, op werkdagen, op het door reizigers meest gebruikte traject (Schiphol-Rotterdam). Dit betekent dat forensen die dagelijks de drukst bezette trein nemen, gemiddeld niet meer dan een maal per maand behoeven te staan.
- 6.3 De punctualiteitsdoelstelling bedraagt 95%, voor zover toerekenbaar aan HSA Beheer. Punctualiteit wordt uitgedrukt als het percentage (i) van de binnenlandse diensten dat niet meer dan drie minuten later arriveert dan de in de alsdan geldende dienstregeling aangegeven aankomsttijden en (ii) van de internationale diensten dat niet meer dan vijf minuten later arriveert dan de in de alsdan geldende dienstregeling aangegeven aankomsttijden. HSA Beheer zal door middel van maatregelen in haar totale proces er voor zorgen dat zij niet meer dan vijf procent dispunctualiteit veroorzaakt. Het betreft hier dispunctualiteit die aan de HSA Beheer toerekenbaar is als direct of indirect gevolg van onvoldoende beschikbaarheid van rijdend personeel en rollend materieel in kwantitatieve en in kwalitatieve zin.
- 6.4 Het percentage uitgevallen treinen volgens de alsdan geldende dienstregeling zal minder dan 0,5% zijn, voor zover aan HSA Beheer toe te rekenen.
- 6.5 HSA Beheer zal door middel van een klantvriendelijk systeem een vergoeding aanbieden aan haar reizigers, ter compensatie van aan HSA Beheer toerekenbare vertragingen.
- Deze vergoeding bedraagt voor binnenlands vervoer:
- i. 50% van de ticketprijs voor vertragingen vanaf 15 minuten,
  - ii. 100% van de ticketprijs voor vertragingen vanaf 30 minuten.
- Deze vergoeding bedraagt voor internationaal vervoer:
- i. 20% van de ticketprijs voor vertragingen vanaf 30 minuten;
  - ii. 50% van de ticketprijs voor vertragingen vanaf 60 minuten, en
  - iii. 100% van de ticketprijs voor vertragingen vanaf 120 minuten.
- 6.6 HSA Beheer houdt in het bijzonder rekening met reizigers met een lichamelijke functiebeperking:

- Bij het opstellen van de definitieve specificaties voor de bestelling van rollend materieel zal HSA Beheer rekening houden met de noden van reizigers met een lichamelijke functiebeperking.
  - HSA Beheer zal overeenkomsten sluiten met relevante partijen teneinde de toegang tot de treinen, met inbegrip van het in- en uitstappen, te vergemakkelijken voor reizigers met een lichamelijke functiebeperking.
- 6.7 HSA Beheer zal zich inspannen teneinde het gevoel van veiligheid van reizigers te vergroten. De volgende normen zijn van toepassing:
- de treinen zullen behoorlijk verlicht zijn;
  - reizigers kunnen in nieuw materieel in geval van nood de hulp-knop bereiken en kunnen onmiddellijk en direct spreken met een steward;
  - iedere internationale reiziger krijgt gedurende de reis minstens één keer persoonlijke aandacht van een steward (voor binnenlandse reizigers is dit een streven, geen norm).
- 6.8 De klanttevredenheid (uitgedrukt als het percentage van de geënquêteerde reizigers dat het dienstenaanbod waardeert met tenminste zeven op een schaal van één tot tien) zal tenminste 80% bedragen. HSA Beheer onderzoekt iedere drie maanden de klanttevredenheid op onderstaande gebieden en rapporteert daaromtrent elk kwartaal aan de minister met kopie aan het LOCOV;
- punctualiteit;
  - zitplaatskans;
  - reisinformatie;
  - sociale veiligheid als bedoeld in artikel 6.7;
  - klantvriendelijkheid;
  - reinheid van interieur en exterieur van de trein.

Artikel 7: Prestatiemeting

- 7.1 HSA Beheer zal iedere drie maanden aan de minister rapporteren omtrent de kwaliteitsnormen zoals in artikel 6 bepaald. HSA Beheer verstrekt een kopie van deze rapportages aan LOCOV.
- 7.2 Indien aan het einde van een kalenderjaar blijkt dat de in artikel 6 bepaalde normen niet zijn behaald en sprake is van een structurele afwijking van die normen, krijgt HSA Beheer de gelegenheid binnen het volgende kalenderjaar de prestaties op het niveau van de gestelde normen te brengen, met inachtneming van artikel 12. Indien dit niet gerealiseerd is en HSA Beheer niet kan aantonen dat dit niet aan haar is toe te rekenen, kan de minister – te zijner keuze – aan HSA Beheer vanaf dat moment een last onder dwangsom opleggen van maximaal € 5 miljoen per kwartaal waarin de normen niet gehaald worden (waarbij de minister bij de vaststelling van de hoogte van de dwangsom de mate van het niet voldoen aan de normen door HSA Beheer zal meewegen), dan wel deze concessie intrekken.

Artikel 8: Advies LOCOV

HSA Beheer zal advies vragen aan het LOCOV inzake de volgende onderwerpen, voor zover zij samenhangen met vervoer in binnenlandse treinen:

- toegang tot de treinen van reizigers met een lichamelijke functiebeperking, met inbegrip van het in- en uitstappen, en specifieke materieel-eisen ten behoeve van deze reizigers;
- sociale veiligheid, als bedoeld in art. 6.7;
- tariefswijzigingen en tarief-ontwikkeling;
- opzet klanttevredenheidsonderzoek;
- afwijkingen in het bedieningspatroon op zaterdag, zondagen en feestdagen;
- de overige onderwerpen genoemd in artikel 31 van de wet en in artikel 33 van het Besluit personenvervoer 2000.

Artikel 9: Ingroeiperiode

- 9.1 Met betrekking tot binnenlands treinen is de ingroeiperiode twee jaar voor de volledige realisatie van het bedieningspatroon. Vanaf aanvangsdatum zal er minimaal een maal per richting per uur worden gereden voor zowel de Dienst Amsterdam-Rotterdam, als voor de Dienst Amsterdam-Breda. Tevens zal HSA Beheer zich inspannen om tijdens de ingroeiperiode in de spits reeds twee treinen per uur voor beide diensten te realiseren.
- 9.2 Met betrekking tot de internationale treinen zal HSA Beheer streven naar een ingroeiperiode van twee jaar voor de volledige realisatie van het bedieningspatroon. Hierbij geldt het huidige niveau als uitgangspunt voor het aantal internationale treinen bij aanvangsdatum.

HOOFDSTUK V: INTERNATIONALE SAMENWERKING

Artikel 10: Samenwerking met NMBS en SNCF

HSA Beheer is verantwoordelijk voor de benodigde samenwerking met NMBS en SNCF.

HOOFDSTUK VI: WIJZIGINGSPROCEDURE

Artikel 11: Wijziging wet- en regelgeving

- 11.1 Tenzij deze concessie anders bepaalt ten aanzien van specifieke wijzigingen blijven de gevolgen van wijzigingen in wet- en regelgeving en/of de ontwikkeling en uitvoering van overheidsbeleid op nationaal, supra-nationaal en internationaal niveau, voor rekening en risico van HSA Beheer.

- 11.2 Als een specifieke wijziging in wet- en regelgeving worden slechts aangemerkt jegens HSA Beheer discriminatoire wijzigingen in wet- en regelgeving en handelingen van de overheid die uitsluitend betrekking hebben op de hogesnelheidsinfrastructuur en/of de HSL-Zuid diensten, en die leiden tot hogere kosten of verminderde opbrengsten aan de zijde HSA Beheer en die niet kunnen worden doorberekend in de ticketprijs.
- 11.3 Indien zich een specifieke wijziging voordoet, dan wel indien een specifieke wijziging op korte termijn valt te verwachten, zal de minister HSA Beheer zo spoedig mogelijk berichten en is HSA Beheer gerechtigd aan de minister schriftelijk bericht te doen van haar mening omtrent de specifieke wijziging en de voorzienbare gevolgen daarvan, waarbij zij (voor zover van toepassing) tevens aangeeft:
- a. noodzakelijke en/of dringend gewenste wijzigingen in de HSL-Zuid diensten;
  - b. of de specifieke wijziging noopt tot wijziging van één of meer bepalingen van deze concessie;
  - c. of, en zo ja in welke mate, de noodzaak bestaat aan HSA Beheer ontheffing te verlenen van een of meer voorschriften in deze concessie; waarbij de minister gerechtigd is tot verificatie van deze gegevens.
- 11.4 De minister treedt zo spoedig mogelijk na de verzending van een mededeling als in het vorige lid bedoeld, in overleg met HSA Beheer. Dit overleg is gericht op het bereiken van gelijke inzichten omtrent de wijze waarop de eventuele negatieve gevolgen van een specifieke wijziging voor HSA Beheer zoveel mogelijk kunnen worden verminderd door middel van wijziging op de voet van artikel 12. HSA Beheer verleent haar medewerking aan het verminderen van de eventuele negatieve gevolgen van een specifieke wijziging, tenzij dit in redelijkheid niet van haar kan worden gevergd.

Artikel 12: Wijzigingsprocedure

- 12.1 Dit artikel regelt de procedure voor wijziging door de minister van het bepaalde in de artikelen 4 tot en met 9 van de concessie.
- 12.2 Deze procedure kan worden ingeroepen in de volgende gevallen:
- i. door HSA Beheer ingevolge en conform de artikelen 11 en bijlage 1 bij de concessie, vanaf het moment dat een daarin beschreven aanleiding zich voordoet of onvermijdbaar is geworden;
  - ii. door de minister ingevolge en conform artikelen 11 vanaf het moment dat een daarin beschreven aanleiding zich voordoet of onvermijdbaar geworden is;
  - iii. door HSA Beheer inzake de kwaliteitsnormen opgenomen in artikel 6 en bijlage 2, bij gelegenheid van de jaarlijkse rapportage ingevolge artikel 7, mits zij kan aantonen dat de daarin beschreven kwaliteitsnormen vanwege niet aan haar toe te rekenen factoren structureel onhaalbaar moeten worden geacht;

- iv. door de minister inzake het bedieningspatroon of een eventuele tariefrestructie, bij gelegenheid van de jaarlijkse evaluatie ingevolge artikel 7, mits de minister het daarmee gemoeide publieke belang kan aantonen;
  - v. door HSA Beheer inzake het bedieningspatroon ingeval onvoorziene externe omstandigheden het structureel onhaalbaar maken voor HSA Beheer om aan verplichtingen dienaangaande tijdig, volledig en op redelijke wijze te voldoen – met name (maar niet uitsluitend) wanneer daarmee gepaarde kostenverhogingen niet vertaald kunnen worden in prijsverhogingen – mits:
    - genoemde omstandigheden duidelijk buiten de invloedssfeer van HSA Beheer liggen; en
    - het niet redelijk is te veronderstellen dat een andere vervoerder beter zou presteren onder dezelfde omstandigheden; en
    - HSA Beheer en haar moedermaatschappijen alle redelijke maatregelen nemen om de rentabiliteit van de HSL-Zuid diensten te verbeteren; en
    - de moedermaatschappijen van HSA Beheer direct noch indirect gelden hebben onttrokken aan de onderneming, gerekend in cumulatieve zin vanaf de dag van de oprichting van HSA Beheer.
- 12.3 Vermindering van verplichtingen van HSA Beheer ingevolge het tweede lid, sub v zal nimmer geschieden met het oog op behoud van winstgevendheid van HSA Beheer, doch uitsluitend ter voorkoming van discontinuïteit van HSA Beheer en de HSL-Zuid diensten en in de mate dat dit noodzakelijk is voor de continuïteit van HSA Beheer. Een dergelijke vermindering kan voor een beperkte periode verleend worden.
- 12.4 Een wijzigingsvoorstel wordt schriftelijk gedaan en bevat – naar beste kunnen – in ieder geval een transparante, gedetailleerde, beschrijving van de voorgestelde wijziging en de gevolgen van de wijziging voor de reizigers, HSA Beheer, haar partners, de beheerder en de minister.
- 12.5 Binnen dertig kalenderdagen na ontvangst van een wijzigingsvoorstel dient de ontvangende partij mede te delen (i) of zij het voorstel aanvaardt, danwel (ii) welke aanvullende informatie zij wenst danwel (iii) of zij een gemotiveerd tegenvoorstel wil doen.

HOOFDSTUK VII: INTREKKING VAN DE CONCESSIE

Artikel 13: Intrekking met onmiddellijke ingang

De minister is gerechtigd deze concessie met onmiddellijke ingang in te trekken ingeval:

- i. HSA Beheer failliet wordt verklaard en niet in staat is geweest binnen dertig kalenderdagen een rechterlijke uitspraak tot vernietiging van het faillissement te verkrijgen;

- ii. de algemene vergadering van aandeelhouders van HSA Beheer een besluit neemt tot ontbinding van HSA Beheer of indien HSA Beheer uit hoofde van enige wettelijke bepaling wordt ontbonden.

Artikel 14: Verzoek tot intrekking door HSA Beheer

- 14.1 Op verzoek van HSA Beheer zal de minister besluiten tot intrekken van de concessie ingeval één van de volgende intrekkingsgronden zich voordoet, of dreigt voor te doen:
  - a. bij onteigening en/of vordering door de Staat van één of meer voor de bedrijfsvoering van HSA Beheer onmisbare zaken en/of vermogensrechten en/of rechten van intellectuele eigendom;
  - b. indien HSA Beheer, na het einde van de ingroeiperiode, in zes opvolgende kalendermaanden niet de beschikking krijgt over tenminste 67% van de benodigde capaciteit voor de uitvoering van de HSL-Zuid diensten;
  - c. indien, na het einde van de ingroeiperiode, in zes opvolgende kalendermaanden meer dan 50% van de HSL-Zuid diensten worden getroffen door vertragingen van meer dan tien minuten;
  - d. bij het voortduren van een overmachtsituatie na het einde van de ingroeiperiode, voor langer dan zes maanden, die de uitvoering van tenminste 33% van de HSL-Zuid diensten verhindert en waarvan de bedrijfseconomische gevolgen voor HSA Beheer dermate zwaarwegend zijn dat van HSA Beheer in redelijkheid niet kan worden gevergd dat zij de HSL-Zuid diensten uit blijft voeren en die niet door middel van de in hoofdstuk VI bedoelde wijzigingsprocedure kunnen worden weggenomen. Als een overmachtsituatie in de zin van dit onderdeel (d) worden slechts aangemerkt:
    - significante en langdurige beperkingen van de toegang tot de hogesnelheidsinfrastructuur op Belgisch en Frans grondgebied;
    - het niet beschikbaar zijn van elektriciteit op de HSL-Zuid infrastructuur;
    - blokkades van de HSL-Zuid infrastructuur veroorzaakt door derden, niet zijnde leveranciers of contractspartijen van HSA Beheer of andere aan HSA Beheer gelieerde partijen;
    - overstromingen en aardbevingen;
    - oorlog, rellen en algemene stakingen in Nederland (stakingen waarbij alleen het personeel van HSA Beheer is betrokken niet inbegrepen);
    - voortdurende toerekenbare tekortkoming van hulppersonen van de Staat en andere derden, met name – maar niet uitsluitend – de infraprovider en de beheerder van de infrastructuur;
  - e. ontbinding, vernietiging van rechtshandelingen die constitutief zijn voor de totstandkoming, of volledige niet nakoming, van de (voorlopige) samenwerkingsovereenkomst door NMBS indien niet aan HSA Beheer toerekenbaar.
- 14.2 Indien HSA Beheer een verzoek tot intrekking van de concessie heeft gedaan, de minister op grond hier van een besluit tot intrekking heeft genomen en indien de intrekkingsgrond niet binnen drie maanden nadat het besluit tot

intrekking is genomen is weggenomen en/of partijen overeenstemming hebben bereikt over het niet intrekken van de concessie, treedt de intrekking in werking op de eerste dag van de vierde kalendermaand volgend op de dag dat de minister op verzoek van HSA Beheer heeft besloten de concessie in te trekken.

Artikel 15: Intrekking door de minister

- 15.1 De minister is gerechtigd deze concessie in te trekken ingeval:
- i. HSA Beheer gedurende zes opvolgende maanden enige verplichting uit hoofde van artikel 6 niet nakomt;
  - ii. de situatie als bedoeld in de laatste volzin van artikel 7.2 van de concessie zich voordoet;
  - iii. HSA Beheer gedurende zes opvolgende maanden enige verplichting uit hoofde van het Besluit HSL-heffing niet nakomt;
  - iv. HSA Beheer onderwerp is van, of meewerkt aan de totstandkoming van, een door de bevoegde mededingingsautoriteit(en) verboden concentratie.
- 15.2 Indien een grond tot intrekking, als bedoeld in het eerste lid, niet binnen drie maanden nadat het bestaan daarvan door de minister aan HSA Beheer is medegedeeld is weggenomen, treedt de intrekking in op de eerste dag van de vierde kalendermaand volgend op die waarin de mededeling van de minister door HSA Beheer is ontvangen.

HOOFDSTUK VIII: CONTINUÏTEITSREGELING

Artikel 16: Afloop Concessieperiode

- 16.1 HSA Beheer is te allen tijde verplicht haar volledige medewerking te verlenen aan de ongestoorde overgang van hogesnelheidsvervoer op de HSL-Zuid infrastructuur naar de opvolgende concessiehouder, ongeacht op welke wijze deze overgang geschiedt. Onder deze overgang zijn onder meer begrepen de overgang van mensen en middelen en contractuele rechten en verplichtingen naar de opvolgende concessiehouder, voor zover dit ingevolge de gekozen wijze van overgang nodig is.
- 16.2 Tot het einde van de concessieperiode zal HSA Beheer overeenkomstig de algemeen erkende beginselen van goed ondernemerschap – blijven – opereren en zal HSA Beheer, voor zover dit redelijkerwijs in haar vermogen ligt, meewerken aan het voorkomen van:
- i. vermindering van de economische waarde van het hogesnelheidsvervoer op de HSL-Zuid infrastructuur;
  - ii. vermindering van de waarde van de activa van HSA Beheer;
  - iii. het ontstaan van achterstallig onderhoud van rollend materieel;
  - iv. vermindering van de economische prestaties en de economische optimalisatie van het hogesnelheidsvervoer op de HSL-Zuid infrastructuur;

- v. vermindering van de personele bezetting van HSA Beheer voorzover deze een ongestoorde voortgang van de diensten belemmert.
- 16.3 In de periode tussen viereneenhalf jaar vóór het einde en het einde van de concessieperiode zal HSA Beheer elke ingrijpende wijziging van haar ondernemingsbeleid (met inbegrip van haar personeelsbeleid en marketingbeleid) steeds vooraf kenbaar maken aan de Staat.
- 16.4 Ten behoeve van de besluitvorming over de verlening van een opvolgende concessie kan de minister een gemotiveerd verzoek indienen bij HSA Beheer over aanvullende informatie betreffende de exploitatie van openbaar vervoer van reizigers op de HSL-Zuid infrastructuur. HSA Beheer zal de relevante informatie waarover zij beschikt binnen dertig dagen na ontvangst ter beschikking stellen aan de minister. Indien de informatie niet beschikbaar is zal HSA Beheer de minister op redelijke voorwaarden de gelegenheid geven tot het doen van onderzoek naar de HSL-Zuid diensten.
- 16.5 Ingeval de minister besluit tot het aanbesteden van rechten inzake het HSL-Zuid Vervoer zal HSA Beheer op grond van artikel 18 in overleg treden met de minister omtrent de vraag welk deel van het personeel, welke activa en welke contractuele rechten en verplichtingen van HSA Beheer zullen worden betrokken in de aanbesteding, met inbegrip van de mogelijkheid dat de staat de aandelen van HSA Beheer verwerft. HSA Beheer zal op verzoek van de minister onverwijld inzage verlenen in alle voor de minister en/of voor de door de minister geselecteerde partijen relevante gegevens bij een dergelijke overgang, waaronder tenminste worden begrepen:
- i. in geval van personeel: de aantallen en kosten per functie, de personeelsopbouw en pensioenverplichtingen;
  - ii. in geval van bedrijfsmiddelen: de functie en specificatie van de betreffende bedrijfsmiddelen, aanschafwaarden en boekwaarden, alsook de staat van het onderhoud;
  - iii. in geval van contractuele rechten en verplichtingen: de contractsteksten alsmede – waar relevant – de operationele en financiële uitwerking daarvan;
  - iv. bij de koop van de aandelen: al hetgeen bij een volledige due dilligence in redelijkheid gevraagd kan worden.

Artikel 17: Verlaten infrastructuur

Bij afloop van de concessieperiode dient HSA Beheer op verzoek van de minister de HSL-Zuid infrastructuur (met inbegrip van de opstelreinen) te verlaten, voor zover HSA Beheer niet de HSL-Zuid diensten op verzoek van de minister continueert.

Artikel 18: Overname rollend materieel en overige bedrijfsmiddelen

- 18.1 HSA Beheer garandeert het recht van de Staat om bij beëindiging van de concessieperiode rollend materieel dat in gebruik is voor uitvoering van het

bedieningspatroon over te nemen, danwel over te laten nemen door de opvolgende concessiehouder.

- 18.2 Indien en voorzover HSA Beheer het rollend materieel huurt, leest, huurkoopt of op andere wijze contractuele gebruiksrechten heeft jegens één of meer derden dan is HSA Beheer verplicht bij het aangaan van de desbetreffende overeenkomst jegens haar wederpartij te bedingen (i) dat deze bij voorbaat instemt met en medewerking verleent aan eventuele uitvoering van het bepaalde in het eerste lid, waarbij contractsovername van een eventuele huur-, lease-, huur/koop-overeenkomst zal geschieden tegen gelijkwaardige voorwaarden voor een periode tot ten minste vijf jaar na afloop van de concessieperiode en (ii) dat deze met de staat een direct agreement aangaat waarin deze rechten van de staat in een rechtstreekse rechtsverhouding vastgelegd zijn, onder het stellen van afdoende zekerheid jegens de staat. HSA Beheer zal bewijs overleggen aan de minister dat zij bedoeld beding met de wederpartij is overeengekomen. Voorts zal HSA Beheer de minister een gewaarmerkt kopie verstrekken van alle overeenkomsten die zij met de wederpartij gesloten heeft alsmede van alle overeenkomsten die zij gedurende de concessieperiode met de wederpartij zal sluiten. Voorafgaand aan het sluiten van overeenkomsten met de wederpartij, zoals in de vorige zin bedoeld, zal HSA Beheer de minister informeren dat zij voornemens is dergelijke overeenkomsten te sluiten en zal zij de minister deugdelijk – en ten genoegen van de minister – op de hoogte stellen van de inhoud daarvan.
- 18.3 Indien HSA Beheer rollend materieel in eigendom heeft, garandeert zij – onder het stellen van afdoende zekerheid jegens de Staat – het recht van koop van de Staat tegen de oorspronkelijke aanschafwaarde verminderd met afschrijvingen van 5% per jaar van de aanschafwaarde, opgeleverd in goede staat van onderhoud.
- 18.4 De HSL-Zuid ICT systemen, die bestaan uit (i) het reserveringssysteem, (ii) het verkoopsysteem, (iii) kantoorautomatisering en (iv) overige operationele systemen, worden op schriftelijk verzoek van de minister, tegen de resterende waarde na gedane afschrijvingen (die niet hoger zal zijn dan de waarde van deze goederen in het economisch verkeer ten tijde van overdracht) tezamen met de relevante documentatie overgedragen aan de opvolgende concessiehouder of aan de Staat.
- 18.5 Andere bedrijfsmiddelen, intellectuele eigendommen en contractuele rechten (met bijbehorende verplichtingen, daaronder niet begrepen merkrechten) van HSA Beheer worden, voor zover de beschikbaarheid daarvan noodzakelijk is voor een ongestoorde continuïteit van de HSL-Zuid diensten, en de minister dit wenst, tegen resterende waarde na gedane afschrijvingen (die niet hoger zal zijn dan de waarde van deze goederen in het economisch verkeer ten tijde van de overdracht) overgedragen aan de opvolgende concessiehouder of aan de Staat.
- 18.6 Artikel 43a van de wet is niet van toepassing.

HOOFDSTUK IX: INFORMATIEVERSTREKKING

Artikel 19: Informatie

HSA Beheer is verplicht aan de minister onder meer de volgende informatie te verstrekken:

- de jaarstukken van HSA Beheer (van de jaarstukken zal deel uitmaken een toelichting op de ontwikkeling van omzet, vervoersvolume onderscheiden naar deelmarkten, alsmede een toelichting op verwachte ontwikkelingen ter zake van voornoemde onderwerpen);
- gegevens waarom de minister verzoekt ter verificatie van de aan hem door HSA Beheer verstrekte of te verstrekken informatie;
- de relevante gegevens ingevolge artikelen 16 tot en met 18;
- een financiële verantwoording van het uitvoeren van deze concessie.

HOOFDSTUK X: OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 20: Doel HSA Beheer

Voor de duur van deze concessie zal HSA Beheer opereren als 'Special Purpose Vehicle', hetgeen inhoudt dat HSA Beheer uitsluitend activiteiten ontplooit ter (ondersteuning van de) uitvoering van HSL-Zuid Diensten en daarmee direct samenhangende nevenactiviteiten.

Artikel 21: Verzekeringen

HSA Beheer zal steeds verzekerd zijn op tenminste het niveau dat in de branche gebruikelijk is en tenminste voldoen aan de als dan geldende eisen van de beheerder, zoals die gesteld worden in de toelatingsvereisten. Zij zal deze verzekeringen gedurende de concessieperiode continueren en de daartoe verschuldigde premies tijdig voldoen.

Artikel 22: Bijlage

Bijlage 1: Reistijden maakt integraal onderdeel uit van de concessie.

Artikel 23: Indexering

Alle bedragen in deze concessie zijn uitgedrukt in het prijspeil per 1 januari 2000. Alle bedragen in deze concessie worden jaarlijks aangepast aan de hand van de CPI alle huishoudens zoals vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

De gewijzigde bedragen zijn gelijk aan de geldende bedragen vermenigvuldigd met het indexcijfer van het kalenderjaar voorafgaand aan het jaar waarin de aangepaste bedragen van kracht worden, gedeeld door het indexcijfer van het kalenderjaar voorafgaand aan de datum van ingang van de geldende bedragen. Voor de aanpassing wordt gebruik gemaakt van CPI alle huishoudens.

Artikel 24: Bekendmaking

Deze concessie wordt gepubliceerd in de Staatscourant.

DE MINISTER VAN VERKEER EN WATERSTAAT

CAMIEL EURLINGS

Mededeling

Een belanghebbende die zich met dit besluit niet kan verenigen, kan binnen zes weken, met ingang van de dag na die waarop dit besluit is bekendgemaakt, daartegen een bezwaarschrift indienen bij de Minister van Verkeer en Waterstaat. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan:

*Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Hoofd Directie Juridische Zaken
Postbus 20906
2500 EX DEN HAAG*

Onder vermelding van "bezwaarschrift". Het bezwaarschrift dient te zijn ondertekend en dient in ieder geval te bevatten: de naam en het adres van de indiener, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar zich richt, en de gronden van het bezwaar. Zo mogelijk dient een afschrift van het besluit en de overige op het bezwaar betrekking hebbende stukken te worden meegezonden.

Bijlage 1: Reistijden

De reistijden volgens de dienstregeling, welke door uitvoering van **buitenlandse diensten**, met uitzondering van de dienst Den Haag – Brussel Zuid, mogen de hieronder vermelde reistijden niet overschrijden:

Verbinding	Reistijd (min.)
Amsterdam Centraal – Brussel Zuid	102
Amsterdam Centraal – Paris Gare du Nord	189

De vermelde reistijden zijn inclusief een stationnement van 2 minuten op elk in artikel 4 vermeld tussengelegen station, met uitzondering van Brussel Zuid waar een stationnement van 8 minuten geldt. Tot 31 december 2012 wijken de werkelijke reistijden in negatieve zin af van bovengenoemde reistijden aangezien de benodigde infrastructuur-aanpassingen in België nog niet volledig zijn gerealiseerd.

Indien HSA Beheer uit marktoverwegingen kiest voor een extra stop te Brussel, hetzij in Noord, hetzij in Centraal, wordt de reistijd verlengd met maximaal 4 minuten.

De reistijden zijn bepaald conform de ProRail voorschriften, inclusief de toe te passen speling, uitgaande van een inlegsnelheid van 300 km/h.

De reistijden volgens dienstregeling, welke door uitvoering van **binnenlandse diensten** worden gerealiseerd, mogen de hieronder vermelde reistijden niet overschrijden:

Verbinding	Reistijd (min.)
Amsterdam Centraal – Rotterdam Centraal	38
Amsterdam Centraal - Breda	62
Amsterdam Zuid – Rotterdam Centraal	30
Amsterdam Zuid – Breda	54

De vermelde reistijden zijn inclusief een stationnement van 2 minuten op elk in artikel 4 vermeld tussengelegen station.

De reistijden zijn bepaald conform de ProRail voorschriften, inclusief toe te passen speling, uitgaande van een inlegsnelheid van 220 km/h.

